

**ҮЙЛДВЭР,
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЯАМ**

ЦАГ ҮЕИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Дугаар 2012/10

**Улаанбаатар хот
2012 он**

ГАРЧИГ

Агуулга	Хуудасны дугаар
1. Аж үйлдвэрийн салбар	2
2. Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний үнэ	8
3. Газар тариалангийн салбар	10
4. Цаг агаарын ерөнхий төлөв	11

Үндэсний статистикийн хорооны албан ёсны мэдээг ашиглав.

1. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАР

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2012 оны эхний 10 сард 1776.3 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 104.8 тэрбум төг буюу 6.3 хувиар өслөө.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл оны үнээр 2012 оны эхний 10 сард 4616.1 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 474.5 тэрбум төг буюу 11.5 хувиар өссөн.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн 2012 оны эхний 10 сард оны үнээр 4906.4 тэрбум төг болж, 3195.7 тэрбум төг буюу 65.1 хувийг гадаад зах зээлд борлуулжээ.

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл, дэд салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2011 ^X	2012 ^X	2011 ^{I-X}	2012 ^{I-X}	$\frac{2012^{I-X}}{2011^{I-X}}$ (%)
Аж үйлдвэрлийн нийт бүтээгдэхүүн, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр	199 488.0	210 746.6	1 671 471.7	1 776 314.5	106.3
Боловсруулах аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	59 823.5	69 094.1	504 426.7	547 567.8	108.6
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	28 339.4	31 194.4	245 885.7	278 627.9	113.3
Тамхи үйлдвэрлэл	2 648.3	2 333.0	19 780.6	18 235.6	92.2
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	8 145.8	9 047.8	89 399.8	69 412.0	77.6
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	755.2	6 355.7	10 934.8	10 059.4	92.0
Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	733.6	1 514.1	2 876.5	7 617.5	264.8
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	315.3	263.8	2 196.3	2 203.8	100.3
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	289.3	289.7	2 348.0	3 485.7	148.5
Тавилга үйлдвэрлэл, бусад	58.8	130.9	782.8	2 567.8	328.0

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн,
дэд салбараар, оны үнээр, сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2011 ^{I-X}	2012 ^{I-X}	Үүнээс: гадаадад	$\frac{2012^{I-X}}{2011^{I-X}}$ (%)
Аж үйлдвэр, бүгд	4 567 962.7	4 906 388.6	3 195 709.4	107.4
Боловсруулах аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	1 182 865.7	1 602 600.6	611 182.8	135.5
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	523 384.2	603 177.5	4 426.7	115.2
Тамхи үйлдвэрлэл	35 145.6	36 809.0	-	104.7
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	158 935.3	146 179.0	87 826.4	92.0
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	8 571.9	10 285.5	1 639.8	120.0
Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	1 911.5	6 590.3	4 811.7	344.8
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	7 554.4	12 038.2	-	159.4
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	9 418.2	13 040.1	-	138.5
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	1 158.2	1 581.1	3.4	136.5

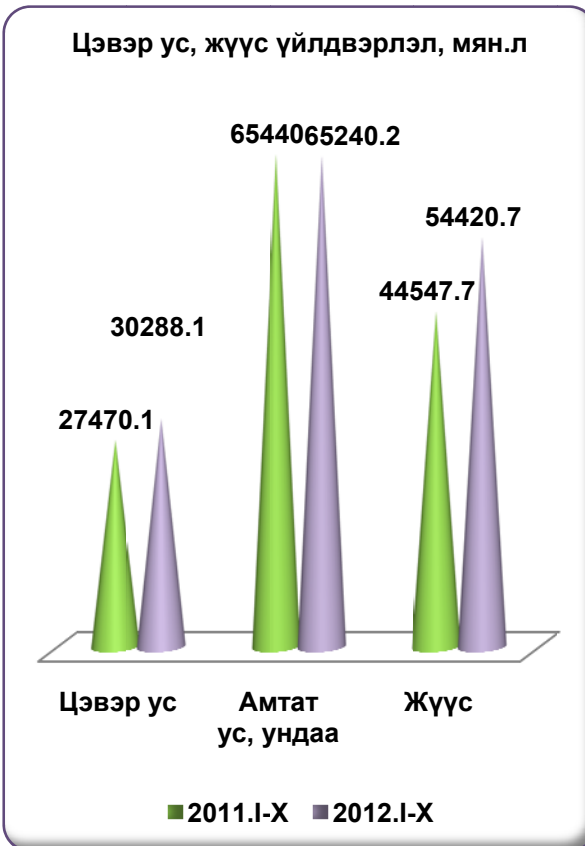
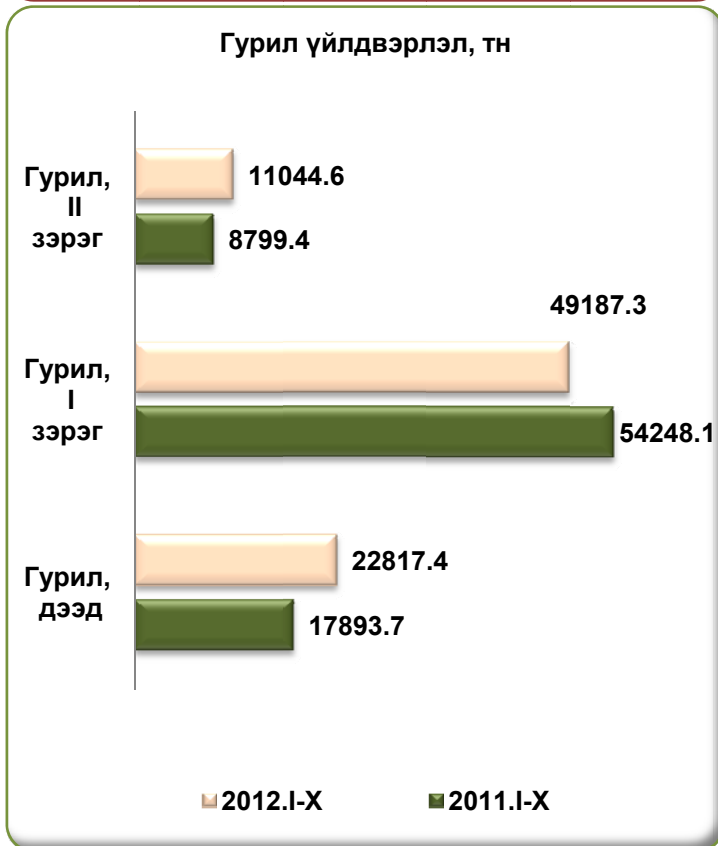
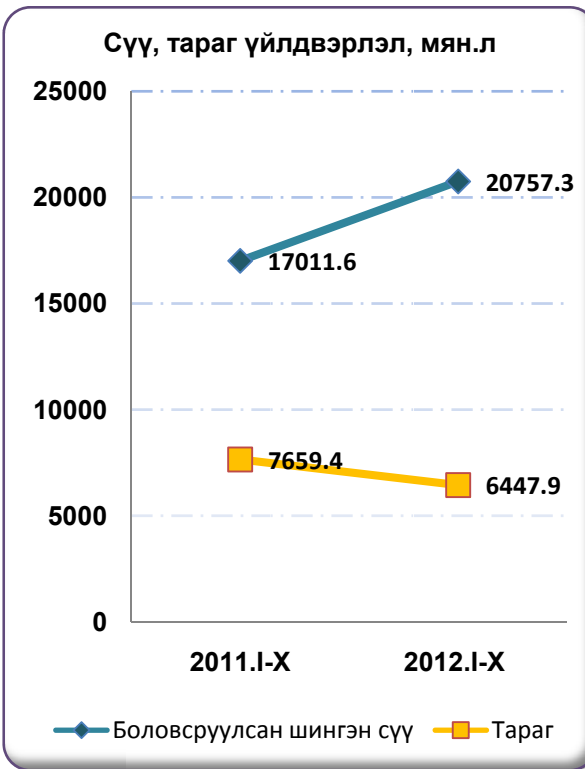
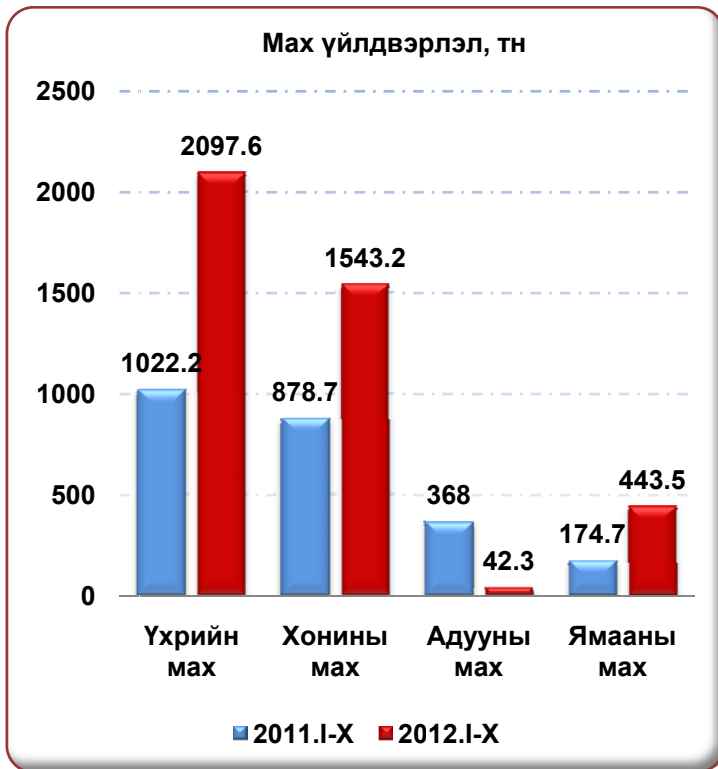
Зарим нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт

Бүтээгдэхүүн	Хэм. нэгж	2011 ^X	2012 ^X	2011 ^{I-X}	2012 ^{I-X}	$\frac{2012^{I-X}}{2011^{I-X}}$ (%)
Хивс	мян.м ²	79.8	88.1	680.4	744.4	109.4
Сүлжмэл эдлэл	мян.ш	84.2	64.0	622.7	657.4	105.6
Самнасан ноолуур	тн	36.9	65.4	852.2	367.0	43.1
Эсгий	мян.м	28.8	48.7	192.2	217.9	113.4
Тэмээний ноосон хөнжил	мян.м	2.2	1.1	20.7	3.7	17.9
Эсгий гутал	мян.хос	5.1	4.5	31.6	27.1	86.0
Нэхий дээл	ш	2 387	1 115	14 561	4 299	29.5
Савхин гутал, ботинк	мян.хос	1.6	2.2	6.5	11.1	171.6
Барилгын модон хаалга, цонх	м ²	1 486.4	321.7	9 931.2	5 112.5	51.5
Зүсмэл материал	м ³	1 436.0	640.3	9 600.0	10 576.5	110.2
Дэвтэр	мян.ш	1 150.0	649.9	8 550.8	9 688.7	113.3
Ариун цэврийн цаас	мян.ш	484.5	665.7	2 532.4	4 420.4	174.6
Бичгийн цаас	тн	4.2	13.2	143.5	127.9	89.1
Сонин	сая.х.д.х	3.7	5.4	33.2	53.6	161.4
Ном	сая.х.д.х	4.9	4.5	37.0	48.3	130.5
Шахмал түлш	тн	334.8	3 319.1	3 390.7	9 008.1	265.7
Гоо сайхны тос	мян.ш	72.8	60.3	535.6	597.5	111.6
Вакуум цонх, хаалга	м ²	765.7	1 701.3	8 083.0	10 843.6	134.2
Цемент	мян.тн	47.6	41.3	373.7	328.1	87.8
Бетон зуурмаг	м ³	11 014.1	6 812.9	57 561.9	56 659.5	98.4

Хүнсний салбарын зарим нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл

Бүтээгдэхүүн	хэм. нэгж	2011 ^X	2012 ^X	2011 ^{I-X}	2012 ^{I-X}	$\frac{2012^{I-X}}{2011^{I-X}}$ (%)
Үхрийн мах	тн	366.8	1 476.3	1 022.2	2 097.6	205.2
Хонины мах	тн	465.2	1 123.7	878.7	1 543.2	175.6
Адууны мах	тн	208.6	25.3	368.0	42.3	11.5
Ямааны мах	тн	100.0	143.5	174.7	443.5	253.9
Гахайн мах	тн	1.4	1.9	16.0	17.4	108.8
Өлөн гэдэс	мян.гогцоо	40.8	31.0	965.9	808.1	83.7
Хиамны зүйл	тн	231.1	197.5	1 772.3	1 802.8	101.7
Шингэн сүү	мян.л	1 438.7	2 280.4	17 011.6	20 757.3	122.0
Тараг	мян.л	742.6	591.0	7 659.4	6 447.9	84.2
Цөцгий, цөцгийн тос	тн	139.6	131.5	805.3	1 303.0	161.8
Аарц, бяслаг	тн	11.0	45.9	58.5	278.6	476.2
Дээд гурил	тн	1 148.9	2 883.0	17 893.7	22 817.4	127.5
Нэгдүгээр гурил	тн	6 408.9	4 185.3	54 248.1	49 187.3	90.7
Хоёрдугаар гурил	тн	1 010.2	472.0	8 799.4	11 044.6	125.5
Малын тэжээл	тн	3 124.2	3 082.4	26 438.7	27 786.0	105.1
Нарийн боов	тн	1 237.9	1 250.8	10 570.1	11 170.7	105.7
Бялуу	тн	91.2	74.6	469.8	722.7	153.8
Чихэр	тн	6.4	7.1	66.8	78.8	118.0
Талх	тн	2 281.0	2 312.3	18 739.8	20 752.7	110.7
Гоймон	тн	204.5	390.1	1 792.3	2 653.3	148.0
Спирт	мян.л	460.9	313.4	2 940.0	2 700.6	91.9
Архи	мян.л	2 054.4	2 182.3	21 341.1	23 099.4	108.2
Дарс	мян.л	2.6	7.6	88.7	64.8	73.1
Шар айраг	мян.л	5 148.4	5 772.9	46 506.1	55 802.8	120.0
Цэвэр ус	мян.л	3 941.2	3 412.8	27 470.1	30 288.1	110.3
Амтат ус, ундаа	мян.л	7 495.1	5 516.8	65 440.0	65 240.2	99.7
Жүүс	мян.л	5 634.8	5 594.9	44 547.7	54 420.7	122.2

Экспортын гол нэрийн бараа

Бараа	Хэм.нэгж	2011 ^{l-x}	2012 ^{l-x}	$\frac{2012^{l-x} \%}{2011^{l-x}}$
Үхрийн хөлдүү мах	т	3 410.6	293.1	8.6
Адууны мах	т	2 228.5	710.1	31.9
Малын дайвар бүтээгдэхүүн	т	264.3	820.6	310.5
Хонь, хурганы боловсруулсан арьс	сая дм ²	279.9	140.3	50.1
Ямаа, ишигний боловсруулсан арьс	сая дм ²	112.9	47.5	42.1
Адууны шир	мян.ш	172.0	115.3	67.0
Хонины самнаагүй ноос	т	6 887.3	3 452.2	50.1
Бохир ноолуур	т	2 735.2	3 575.4	130.7
Самнасан ноолуур	т	470.6	422.8	89.8
Свитер, пуловер, джемпер, жилет болон сүлжмэл гадуур цамц	мян.ш	86.1	119.5	138.9

Импортын гол нэрийн бараа

Бараа	хэм.нэгж	2011 ^{l-x}	2012 ^{l-x}	$\frac{2012^{l-x} \%}{2011^{l-x}}$
Өндөг	мян.ш	55 039.4	73 802.3	134.1
Төмс	т	5 770.2	3 159.2	54.7
Сонгино, сармис	т	12 674.7	7 840.7	61.9
Алим, лийр	т	6 005.7	5 379.6	89.6
Ногоон цай	т	1 969.5	1 579.5	80.2
Цагаан будаа	т	8 668.8	26 932.1	310.7
Шар будаа	т	892.3	1 060.0	118.8
Улаанбуудай	мян.т	2.3	4.1	176.4
Гурил	мян.т	52.1	46.1	88.5
Ургамлын тос	т	3 922.4	5 221.0	133.1
Элсэн чихэр	т	32 156.4	37 677.9	117.2
Хатуу чихэр	т	4 496.4	4 753.0	105.7
Согтууруулах биш ундаа	мян.л	16 151.2	19 291.6	119.4
Согтууруулах ундаа	мян.л	20 533.3	27 025.4	131.6
Үүнээс: Шар айраг	мян.л	17 905.7	24 440.3	136.5
Янжуур	сая.ш	1 476.4	1 794.6	121.6
Азотын бордоо	т	32 938.3	56 756.6	172.3

2.ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ

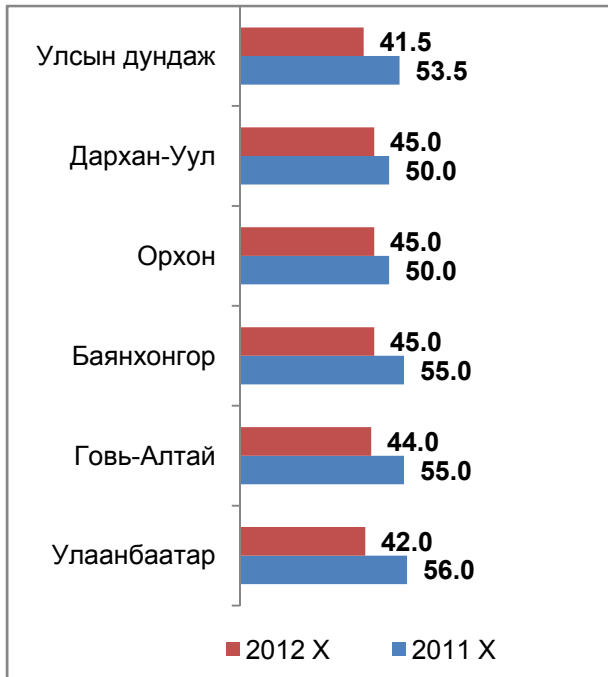
Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2012 оны 10 дугаар сард үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Увс, Ховд, Баянхонгор, Дундговь, Дорнод аймагт хамгийн бага буюу 20.0-25.0 мян.төг, Булган, Завхан, Архангай, Төв, Орхон аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 35.0-40.0 мян.төг, адууны ширнийх Увс, Сэлэнгэ, Ховд, Дархан-Уул аймагт хамгийн бага буюу 25.0-28.0 мян.төг, Архангай, Баянхонгор, Өвөрхангай, Хөвсгөл, Говьсүмбэр, Дундговь, Сүхбаатар, Хэнтий, Баян-Өлгий, Орхон, Төв аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 35.0-40.0 мян.төг, ямааны 1 кг цагаан ноолуурын үнэ Баян-Өлгий, Сүхбаатар, Завхан, Увс, Ховд, Дорноговь, Өмнөговь аймагт хамгийн бага буюу 35.0-40.0 мян.төг, Говь-Алтай, Баянхонгор, Орхон, Хөвсгөл, Архангай, Өвөрхангай, Дархан-Уул аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 42.0-45.0 мян.төг байна.

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Дархан-Уул, Говьсүмбэр, Төв, Орхон, Өвөрхангай, Хөвсгөл, Сүхбаатар, Завхан, Булган аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-10.0 мян.төг буюу 3.3-40.0 хувиар өсч, Ховд, Дорнод, Увс, Баянхонгор аймагт 1.0-5.0 мян.төг буюу 4.5-20.0 хувиар буурч, Архангай, Дундговь, Сэлэнгэ аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарын түвшинд байв.

Адууны 1 ширхэг ширний дундаж үнэ Завхан, Өвөрхангай, Дундговь, Сүхбаатар, Баянхонгор, Төв, Ховд, Орхон, Увс, Баян-Өлгий, Булган, Өмнөговь, Говьсүмбэр, Хөвсгөл аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 2.0-10.0 мян.төг буюу 5.3-40.0 хувиар өсч, Сэлэнгэ, Архангай аймагт өмнөх сарынхаас 2.5-3.0 мян.төг буюу 7.9-9.1 хувиар буурч, Дархан-Уул, Дорнод, Хэнтий аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын дундаж үнэ Баянхонгор, Хөвсгөл аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-2.0 мян.төг буюу 2.3-4.7 хувиар өсч, Дундговь, Увс, Архангай, Говь-Алтай, Ховд, Өвөрхангай, Сүхбаатар аймаг, Улаанбаатар хотод 0.5-5.0 мян.төг буюу 1.2-11.8 хувиар буурч, Баян-Өлгий, Завхан, Орхон, Дархан-Уул, Дорноговь, Өмнөговь аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

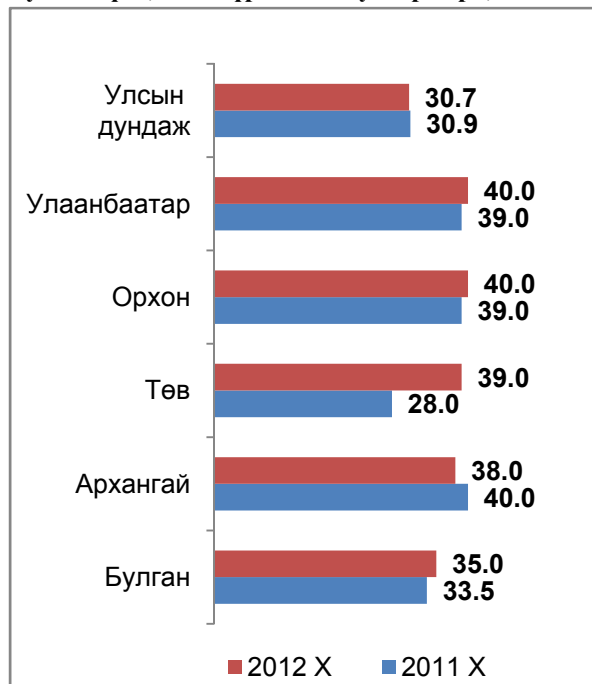
Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 10 дугаар сард, мян.төг

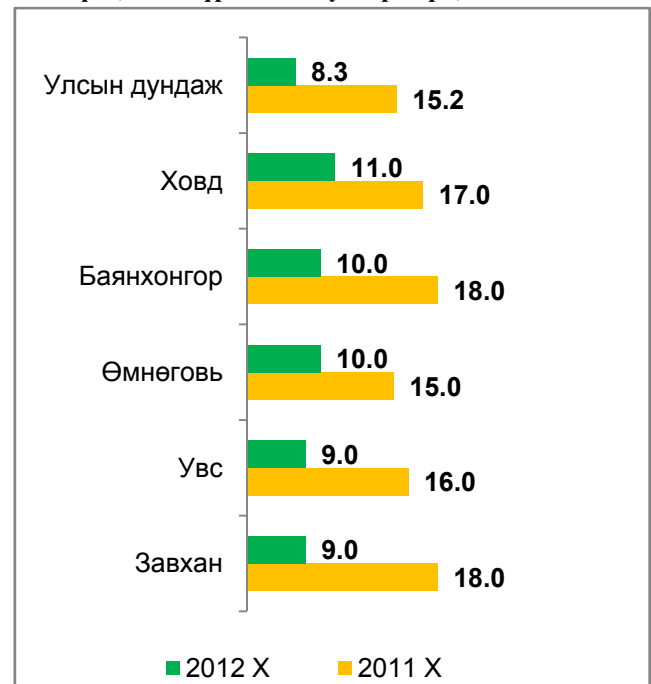
Адууны 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 10 дугаар сард, мян.төг

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 10 дугаар сард, мян.төг

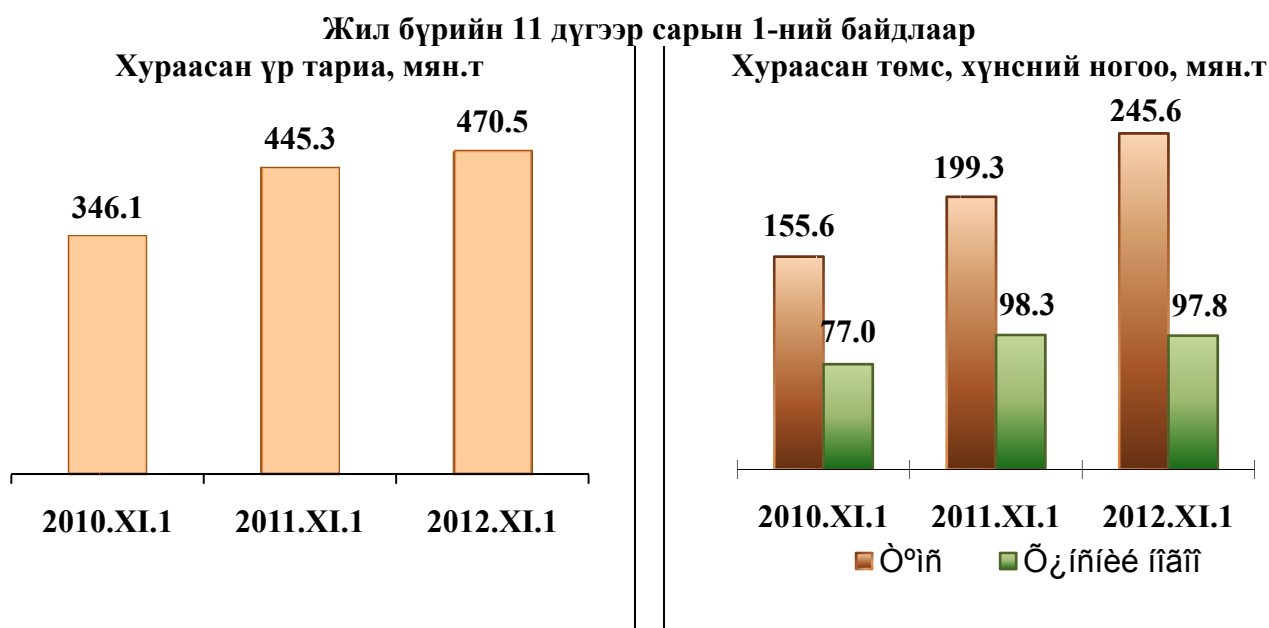
Хонины ноостой нэхийний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 10 дугаар сард, мян.төг

3. ГАЗАР ТАРИАЛАНГИЙН САЛБАР

Улсын хэмжээгээр 2012 оны 11 дүгээр сарын 1-ний байдлаар 470.5 мян.т үр тариа, 245.6 мян.т төмс, 97.8 мян.т хүнсний ногоо хураасан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс төмс 46.3 мян.т буюу 23.2 хувь, үр тариа 25.2 мян.т буюу 5.7 хувиар нэмэгдэж, харин хүнсний ногоо 0.5 мян.т буюу 0.5 хувиар буурсан байна. Га тутмаас 16.1 цн үр тариа, 150.9 цн төмс хураасан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс үр тариа 0.8 цн буюу 5.2 хувь, төмс 20.7 цн буюу 15.9 хувиар илүү байна. Үр тарианы га-гийн ургац Сэлэнгэ, Баянхонгор, Төв, Баян-Өлгий, Орхон аймагт улсын дунджаас 0.8-7.5 центнерээр өндөр, Өвөрхангай аймагт улсын дунджийн түвшинд, харин бусад аймагт 0.5-10.3 центнерээр доогуур байна. Бүсээр авч үзэхэд хураасан үр тарианы 75.3 хувь нь Төвийн, 16.4 хувь нь Хангайн, 6.0 хувь нь Зүүн, 2.3 хувь нь Баруун бүсэд ногдож байна. Хураасан үр тарианы 49.8 хувь нь Сэлэнгэ, 22.8 хувь нь Төв, 9.8 хувь нь Булган, 3.8 хувь нь Хөвсгөл аймагт ногдож байна.

Төмсний га-гийн ургац Сэлэнгэ, Төв аймагт улсын дунджаас 18.7-48.2 центнерээр өндөр, харин бусад аймагт 6.7-124.0 центнерээр доогуур байна. Төмсний 41.0 хувь нь Төв, 25.3 хувь нь Сэлэнгэ, 5.9 хувь нь Ховд, 5.8 хувь нь Дархан-Уул, 3.6 хувь нь Булган аймагт, үлдсэн 18.4 хувь нь нийслэл, бусад аймагт ногдож байна. Хураасан нийт хүнсний ногооны 33.9 мян.т буюу 34.7 хувь нь Сэлэнгэ, 12.9 мян.т буюу 13.2 хувь нь Дархан-Уул, 11.3 мян.т буюу 11.6 хувь нь Ховд, 11.3 мян.т буюу 11.5 хувь нь Төв аймагт ногдож байна.

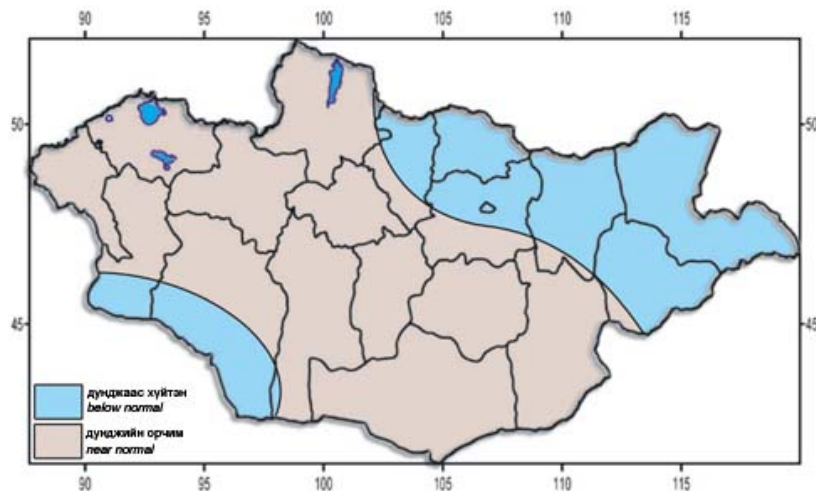

4.ЦАГ АГААРЫН ЕРӨНХИЙ ТӨЛӨВ **

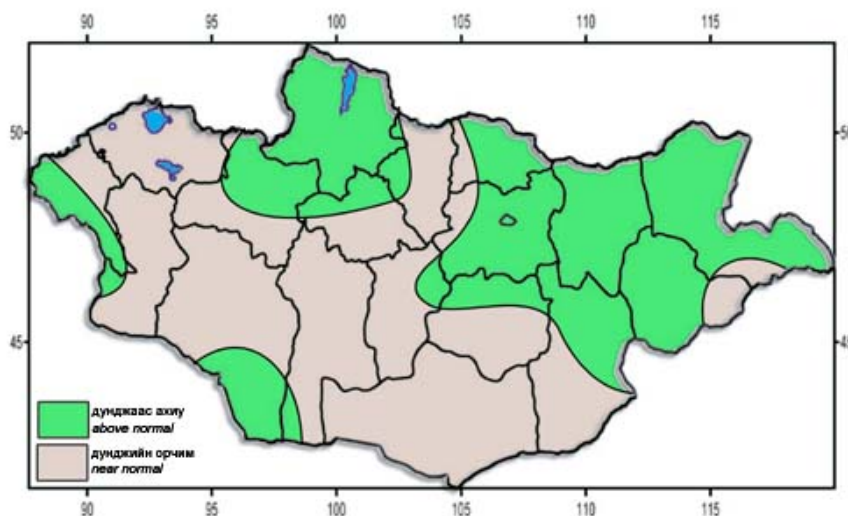
Арванхоёрдугаар сар

Агаарын температурын сарын дундаж нь Ховд, Говь-Алтайн өмнөд, Булган, Төв аймгийн хойд, Сэлэнгэ, Хэнтий, Дорнод, Сүхбаатарын ихэнх нутгаар олон жилийн дунджаас 0.5-1.5 градусаар хүйтэн, бусад нутгаар дунджийн орчим байна ([5 дугаар зураг](#)).

Энэ сард Баян-Өлгий, Говь-Алтайн өмнөд, Завхан, Архангай, Дундговь, Дорноговийн хойд, Өвөрхангайн зүүн хойд, Булганы баруун хэсэг, Хөвсгөл, Сэлэнгэ, Төв, Хэнтий, Дорнод, Сүхбаатарын ихэнх нутгаар олон жилийн дунджаас ахиу, бусад нутгаар дунджийн орчим цас орно ([6 дугаар зураг](#)).

5 дугаар зураг. 12 дугаар сарын агаарын температурын урьдчилсан мэдээ
Air temperature forecast, December

6 дугаар зураг. 12 дугаар сард орох хур тунадасны урьдчилсан мэдээ
Precipitation forecast, December

** Эх сурвалж: Цаг уур, орчны шинжилгээний газар, Ус, цаг уурын хүрээлэн